Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Tussenrapportage

HERZIENING Kaderrichtlijn water in verband met het RESourceEU actieplan

Tussenverslag van rapporteur Marieke Vellinga-Beemsterboer

datum 17 april 2026

Vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat

Inhoudsopgave

0 Inleiding EU-rapporteur
1 Conclusies en aanbevelingen
2 Ontwikkelingen Kaderrichtlijn water - recent en verwacht
3 Conclusies gesprekken met Nederlandse partners
4 Conclusies gesprekken in Brussel

0. Inleiding EU-Rapporteur

Op 17 december 2025 heeft de commissie IenW mij benoemd tot EU-rapporteur voor de korte-termijn herziening van de Kaderrichtlijn Water (hierna: KRW) in verband met het ResourceEU actieplan. De herziening van de KRW vloeit voort uit het actieplan, om beter en makkelijker delven van grondstoffen mogelijk te maken. De herziening, inclusief voorafgaande *guidelines* voor de KRW, werd ook aangekondigd in het EU-voorstel voor de Europese Omnibus over milieu. Het mandaat werd vastgesteld op 4 februari 2026.

De volgende vragen staan voor mij als rapporteur centraal:
- onderzoeken wat de effecten zullen zijn van de wijziging van de KRW op Nederland, in termen van waterkwaliteit, kosten/schade/opbrengsten en (water)veiligheid.
- Nagaan of daarbij ook onomkeerbare gevolgen voor Nederland worden verwacht, en of en – in geval van negatieve gevolgen - hoe dat tij dan eventueel kan worden gekeerd.
- Bij de gesprekken in Nederland en Brussel met gesprekspartners ook bespreken hoe de Commissie na het uitkomen van ResourceEU en richting 2027 (doelbereik KRW) tegen de Nederlandse situatie aankijkt. En daarnaast specifiek: wordt het doelbereik voor 2027 anders beoordeeld na de aanpassing van de KRW?

De herziening van de Kaderrichtlijn water ten behoeve van ResourceEU gaat over de afweging van enerzijds delven van grondstoffen (grondstoffenonafhankelijkheid) en anderzijds de bewaking van de kwaliteit van het oppervlaktewater en het drinkwater. Vragen die dit oproept: wordt die afweging op de juiste manier gemaakt? Is deze ook nodig? En wat zijn de gevolgen?

Vanuit deze vragen heb ik mijn **rapporteurschap in twee fasen** verdeeld, waarvan met dit tussenrapport de eerste fase wordt afgerond:

- De eerste fase heb ik gebruikt om gesprekken te voeren met Nederlandse partners over hun ideeën over en inzet voor de herziening. Daarbij heb ik ook informatie vergaard over het ResourceEU actieplan. In deze fase heb ik ook een werkbezoek aan Brussel gebracht om met gesprekspartners aldaar van gedachten te wisselen over de korte-termijn-herziening van de KRW en het grotere plaatje richting doelbereik in 2027, en daarnaast ook over ResourceEU.
- In de tweede fase, na publicatie van het EU-voorstel, zal ik het EU-voorstel analyseren en de commissie daarover verslag doen. Daarnaast zal ik – conform mijn mandaat – wetenschappelijke beoordelingen aanvragen via wetenschappelijke factsheets, over de milieukundige en de juridische aspecten van de wijziging. Omdat inmiddels duidelijk is (na gesprekken in Brussel) dat de Commissie toch een impact assessment zal uitvoeren, is het des te belangrijker dit goed te toetsen.

In dit tussenrapport doe ik verslag van de eerste fase.

1. Conclusies en aanbevelingen

In de gesprekken in Nederland en (met de meeste gesprekspartners in) Brussel kwam naar voren dat er grote twijfel is bij de meeste partijen over nut en noodzaak van de voorliggende wijziging van de Kaderrichtlijn water. Zowel vanuit waterperspectief (de KRW biedt al voldoende aanknopingspunten aldus gesprekspartners) als vanuit grondstoffenperspectief (met ResourceEU zal strategische autonomie ook niet behaald worden, daar is een bredere inzet voor nodig).
Opvallend in de gesprekken was verder dat in Nederland en Brussel door vele partijen wordt gevreesd dat deze herziening van de KRW de deur openzet naar veel meer wensen van veel meer industrieën en dat het krachtenveld in de EU, met name in het Europees Parlement, zodanig is dat deze vrees niet onterecht is.
Daarnaast kwam veel terug dat Nederland als benedenstrooms land wel echt last heeft van bovenstroomse verontreiniging (Nederland moet meer investeren voor schoon drinkwater) en nog veel meer last kan krijgen na de herziening. En dat de samenwerking in rivierencommissies daar niet een afdoende middel tegen is.

Puntsgewijs hieronder weergegeven:

- Bij de meeste gesprekspartners grote vraagtekens over noodzaak wijziging KRW
- Idem over haalbaarheid van geopolitieke onafhankelijkheid als zodanig met ResourceEU; daarvoor is meer nodig: een mix van eigen EU-beleid, handelsstrategieën, circulaire economie (en opschaling daarvan) en vraagreductie.
- Proces: de Commissie komt later dan verwacht met *guidelines* (voor de zomer) op basis van de net afgeronde *call for evidence*, gevolgd door een impact assessment en later dit jaar de herziening van de KRW.
- Een wijziging van de KRW zoals voorgesteld zet de deur open naar verdere versoepeling van de doelen vanuit allerlei andere hoeken.
- Dat zorgt potentieel voor zodanige verslechtering van de waterkwaliteit, dat zuivering van water voor drinkwater exorbitant duur kan worden. Dit levert grote maatschappelijke kosten op.
- Schoon drinkwater wordt daarmee een nog schaarsere grondstof dan de grondstoffen waarover ResourceEU gaat.
- De kosten van nietsdoen (*cost of inaction*) zijn niet duidelijk, dat zal nader onderzocht moeten worden.
- Er zijn betere alternatieven en de huidige KRW (zeker naar aanleiding van de recente wijziging die zorgt voor meer flexibiliteit) biedt al voldoende mogelijkheden.

- Vóórlopende mijnbouwbedrijven treffen voldoende maatregelen om waterverontreiniging te beperken. Daarvoor is technologie voorhanden. Het is kosteneffectiever om mijnbouwbedrijven te ondersteunen bij het gebruik van deze technologie dan om ze meer te laten vervuilen.
- Het halen van de doelen in 2027: 22 december 2027 is de datum waarop lidstaten hun stroomgebiedsbeheersplannen voor de nieuwe cyclus (2028 – 2034) moeten aanleveren. Deze moeten door de Commissie worden beoordeeld en dat zal enkele jaren duren. Aangezien de meeste lidstaten in vergelijkbare schuitjes zitten, zal de Commissie waarschijnlijk niet snel infractieprocedures starten. Naar verluidt (en naar eigen zeggen van de Commissie) wil de Commissie nu vooral een luisterend oor bieden aan de lidstaten in dialogen met elke lidstaat (*structured dialogues*). Een 'op-slot-situatie' in 2027 wordt niet verwacht door partijen in Brussel.
- Solidariteit voor water moet binnen de EU sterker: Nederland krijgt vanwege zijn benedenstroomse positie veel meer last van vervuiling van bovenstroomse lidstaten en veel meer kosten voor het zuiveren van het water voor drinkwater. De situatie wordt niet verbeterd doordat er een ander (en in Duitsland veel meer versnipperd) beleid wordt gevoerd in de lidstaten, met verschil in normstelling (stroomgebiedspecifieke normen zijn toegestaan in de KRW). De watercommissies lossen dat niet op, de Commissie kan met *carrot en stick* en met het solidariteitsbeginsel in zijn achterhoofd, daar meer regie op voeren, aldus meerdere partijen.

Aanbevelingen

- *Rondetafelgesprek*
  Voorstel om een Rondetafelgesprek te organiseren met bijvoorbeeld enkele gesprekspartners zoals UvW/Vewin/KWR/Deltares/Riwa-Rijn/PBL.
  Ik stel voor ook gesprekspartners uit te nodigen om te spreken over grondstoffen (TNO, denktank 'grondstoffen en resilience').
- Rapport naar de commissies *LVVN, KGG en EZ* sturen en deze leden ook uitnodigen voor het RTG
- De minister van IenW vragen om op tussenrapport te reageren en vragen naar zijn plan met betrekking tot de herziening van de KRW.
- *Impact assessment laten toetsen* door wetenschapper

2. De Kaderrichtlijn water – recente en binnenkort te verwachten ontwikkelingen

2.1 Binnenkort verwacht: de korte-termijn herziening van de KRW in verband met het ResourceEU actieplan

In het actieplan ResourceEU (van 3 december 2025) kondigde de Commissie aan dat het projecten wil versnellen door o.a. vergunningverlening sneller te laten verlopen en versoepeling toe te staan.

> (..) "zal de Commissie in het eerste kwartaal van 2026 een richtsnoer publiceren om een eenvoudigere en meer geharmoniseerde tenuitvoerlegging in de lidstaten van de EU-wetgeving voor milieuvergunningen mogelijk te maken, inclusief aspecten die verband houden met de mijnbouwsector. Het richtsnoer zal duidelijkheid verschaffen over elementen zoals de naleving van milieukwaliteitsnormen op het niveau van het waterlichaam als geheel, en bevordering van een eenvoudigere en snellere naleving. Ook zal worden bevestigd dat de wet het toestaat om rekening te houden met 'natuurlijke' achtergrondconcentraties bij de beoordeling van de chemische toestand van oppervlaktewater."
>
> "Naast de richtsnoeren zal de Commissie tegen het tweede kwartaal van 2026 de Kaderrichtlijn Water herzien en aanpassen op basis van de input en ervaringen van belanghebbenden in de lidstaten, met bijzondere aandacht voor vereenvoudiging en de noodzaak om mogelijke knelpunten aan te pakken, teneinde circulariteit en de toegang tot kritieke grondstoffen in de EU te bevorderen. (..)"

Op 17 maart 2026 heeft de Commissie een call for evidence over de korte-termijn herziening van de KRW gelanceerd die vier weken duurde, tot 14 april 2026. Hierin konden stakeholders (inclusief lidstaten[1]) input leveren die meegenomen wordt in het impact assessment van de Europese Commissie.

De aanleiding voor de wijziging van de KRW

Afgelopen jaar verdriedubbelden de bezoeken van bedrijven aan de Europese Commissie volgens dit artikel van DeSmog dat ik van meerdere gesprekspartners toegestuurd kreeg. Zij bepleitten het versoepelen van vergunningverlening op grond van de KRW ten behoeve van hun *mining*-activiteiten (delven van zeldzame metalen en mineralen). De sector staat voor €126 miljard volgens de website van Eurostat.

Euromines publiceerde al in het voorjaar van 2025 een *position paper* over KRW in relatie tot mijnbouwactiviteiten. Op 16 februari jl. publiceerden ze een nieuwe positie: hierin wordt gepleit voor gerichte aanpassingen aan de KRW om vergunningen makkelijker te maken. Zo wordt voorgesteld artikel vier lid zeven ('geen verslechtering') te versoepelen; deadlines uit te stellen

[1] Waaronder Nederland, zie bijlage Documenten

(artikel vier, lid vier sub c); minder strenge beheersdoelen te stellen (artikel vier, lid vijf); de definitie van 'verslechtering' pragmatischer te maken.

2.2 Net afgerond: de onlangs bereikte herziening van de KRW met name door wijziging van de dochterrichtlijnen Prioritaire stoffen en Grondwater

In de tussentijd heeft een wijziging van de KRW plaatsgevonden (met name de dochterrichtlijnen voor prioritaire stoffen en grondwater)[2]. Deze ging o.a. over het aanpassen van de lijst met prioritaire stoffen voor grondwater en oppervlaktewater (zoals bepaalde PFAS'en, medicijnen en pesticiden) waarop extra gemonitord en gecontroleerd moet worden. Daarnaast is in de KRW een flexibiliteit ingebouwd, mede op verzoek van Nederland, voor tijdelijke achteruitgang van verontreiniging en het verplaatsen ervan (i.v.m. baggerwerkzaamheden).
Deze flexibiliteit is wel onderworpen aan een aantal eisen.

2.3 Eind 2027 te bereiken: het grotere doel - doelbereik in 2027 van de KRW

Dit alles speelt zich af tegen de achtergrond van de noodzaak om eind 2027 de doelen van de KRW te behalen. De korte-termijn-wijziging van de KRW zal hier mogelijk effect op hebben. Om die reden is in mijn mandaat afgesproken dit grotere thema ook te bespreken met de gesprekspartners.

Intermezzo: de Omnibussen van de Europese Commissie hebben invloed op de milieuregelgeving

De Commissie heeft een reeks van omnibussen uitgebracht in het kader van de Clean industrial deal uit 2025, die als doel heeft de concurrentiekracht van het Europese bedrijfsleven te versterken, en daarnaast schone industrie te stimuleren (ook als voorlopersvoordeel voor Europa).
Een omnibusverordening is een juridisch instrument waarmee de EU een set bestaande EU-wetgeving kan wijzigen of vereenvoudigen. Dit middel wordt vaker gebruikt om regelgeving toegankelijker en efficiënter te maken.
Inmiddels zijn 10 omnibussen uitgebracht, waarvan een deel (I (CSDDD), VI (chemicals), VIII (milieu breed), IX (automotive), X (food/feed) gaat over IenW-gerelateerde onderwerpen. Voor water zijn met name omnibussen VIII en X van belang.
Omnibus VIII bevat wijzigingen van een divers palet aan EU-milieuregelgeving: de richtlijn industriële emissies; afvalregelgeving; Inspire (ruimtelijke data); milieueffectrapportages. En bovendien wordt de wijziging van de Kaderrichtlijn water als gevolg van ResourceEU aangekondigd en van natuurregelgeving.
Omnibus X over food/feed maakt toegang voor bestrijdingsmiddelen makkelijker, ten behoeve van voedselzekerheid.

[2] Deze wijziging van de KRW treedt naar verwachting in april 2026 in werking.

NB: binnen de commissie LVVN is besloten tot een wetenschapstoets op Omnibus X, deze is afgerond met een rapport op vrijdag 17 april 2026. Er volgt nog een technische briefing. Een paar van de bevindingen die relatie hebben met water: er zijn reële risico's dat de voorgestelde versnelde toelating van biocontrols en loslaten van periodieke herbeoordelingen zullen leiden tot een verminderd beschermingsniveau van mens en ecosysteem. Voor de KRW betekent dat bijvoorbeeld: het Nederlandse oppervlaktewater, ook in natuurgebieden, kent al een hoge pesticide residuen aanwezigheid en daardoor ecologische druk. In het Omnibus voorstel ontbreekt een post-autorisatie monitoring van ecologische effecten, waardoor schadelijke druk kan blijven toenemen.

3. Gesprekken in Nederland

Op 11 maart 2026 sprak ik met een Unie van Waterschappen, Rijn-RIWA en PBL over de mogelijke effecten van de korte-termijn-herziening op het watersysteem en over het doelbereik in 2027. Later had ik een gesprek met VEWIN hierover. Daarnaast sprak ik met TNO op 14 april 2026 over de grondstoffenkant van de herziening: wat is er nodig vanuit grondstoffenoogpunt en hoe werkt dat? En is deze wijziging ook nodig?
Conclusies uit deze gesprekken zijn hieronder kort geschetst. In bijlage 1 heb ik uitgebreider weergegeven wat de inhoud van de gesprekken was.

- Bij Vewin, UvW, Rijn-Riwa proefde ik grote vraagtekens over de noodzaak en het nut van de wijziging van de KRW. Mijnstoffen delven kan nu ook onder de huidige KRW.
- De gevolgen van een wijziging wordt met angst tegemoet te zien om twee hoofdredenen:
  1) het versoepelen van de ambitie van de KRW kan leiden tot sterke verslechtering van de waterkwaliteit en het ecosysteem.
  2) Een wijziging van de KRW zoals voorgesteld zet de deur open naar verdere versoepeling van de doelen vanuit allerlei andere hoeken.
- Zuivering van water voor drinkwater kan daarmee exorbitant duur worden. Dit levert grote maatschappelijke kosten op.
- Schoon drinkwater wordt daarmee een schaarse grondstof (nog meer dan nu al wordt verwacht).
- De kosten van nietsdoen (*cost of inaction*) zijn niet duidelijk, dat zal nader onderzocht moeten worden.
- Er zijn betere alternatieven en de huidige KRW biedt al voldoende mogelijkheden.
- Nederland krijgt vanwege zijn benedenstroomse positie veel meer last van vervuiling van bovenstroomse lidstaten en veel meer kosten voor het zuiveren van het water voor drinkwater. De casus die Riwa-Rijn hiervoor aandroeg (geen mijnbouw maar een fabriek in aanbouw voor recycling van lithium, langs de Rijn) is hiervoor illustratief.

Casus: Lithiumrecycling in Duitsland – effect op Nederland
Bij droogte in de zomermaanden zakt de hoeveelheid water waardoor de relatieve concentratie lithium in het water drie keer zo hoog wordt. Met omkeerosmose (daarbij wordt de reststroom teruggeleid in de fabriek), kan het tij worden gekeerd, maar dat is duur en het kost veel water (inclusief grondwater). Als de productie van de Lithium recycling fabriek in Duitsland (Dormagen) doorgang vindt (is nu nog in afwachting van aanvraag vergunning) dan betekent dat potentieel de verwerking van 60.000 ton elementair lithium. Als de afvalstroom 10% daarvan bevat, betekent dat voor de Rijn bij Lobith dat het huidige gehalte lithium van ca 8 microgram per liter (dat vlak

boven de gewenste waarde ligt) verdubbeld wordt naar 16 microgram.
De enige gewenste optie zou zijn ter plekke omgekeerde osmose toe te passen, wat een meer circulaire bedrijfsvoering tot gevolg heeft.
Bespreking in de Rijncommissie biedt geen soelaas: die acht het niet zijn rol om lithium als Rijnvervuilende stof te benoemen. In de EU is een grote lithiumlobby (de chemische industrie met name).

Halen van de KRW-doelen 2027
Het halen van de doelen zal worden bemoeilijkt als de wijziging doorgaat, aldus de partijen die ik in Nederland sprak. Áls de KRW al gewijzigd zou moeten worden, zou het meer moeten gaan om uitvoerbaarheid en uitlegbaarheid. Bijvoorbeeld dat het *one out all out* principe beter uitlegbaar is: het moet wel blijven gelden, maar het is van belang dat verbetering binnen dat kader kan worden aangetoond (in de huidige situatie is het alles of niets, ook als indicatoren wel de goede kant op gaan).
Als de doelen niet worden gehaald, heeft dat mogelijk juridische effecten maar is het ook vooral een probleem voor allerlei sectoren. Het gaat immers niet meer alleen om milieu, gezondheid en ecosysteem, maar ook het bedrijfsleven ondervindt nu de problemen met waterbeschikbaarheid en voor boeren, de visserijsector en de economie in zijn algemeenheid is schoon water essentieel.
Vanuit de 'waterorganisaties' en PBL is de duidelijke boodschap dat water een essentiële grondstof is en dat drinkwater steeds schaarser wordt doordat water moeilijker te zuiveren is.

4. Gesprekken in Brussel

4.1 Hoofdlijnen

Op 13 april jl. bezocht ik een aantal instellingen en organisaties in Brussel om meer grip te krijgen op het proces en de inhoud van de herziening. Zo sprak ik met het kabinet van Eurocommissaris Roswall, met de Permanente vertegenwoordiging van Nederland bij de EU (zowel de Economische afdeling over grondstoffen en handel, als de IenW-afdeling over water), met twee leden van het Europees Parlement (Gerben Jan Gerbrandy, Renew; Ingeborg ter Laak, EVP) en met de organisaties EurEau, European Environmental Bureau en de Nederlandse vertegenwoordiging van Vewin en UvW.

- De mening van de meeste gesprekspartners is ook hier dat de *wijziging van de KRW niet nodig is*. Op basis van de huidige KRW – zo verzekerde een aantal gesprekspartners mij – kunnen mijnactiviteiten wel degelijk worden ontplooid. Maar daarbij geldt dan wel dat mijnexploitanten maatregelen moeten nemen op grond van de KRW om de waterkwaliteit niet te verslechteren of te beperken.

- De *cost of inaction* werden herhaaldelijk aangekaart, hoewel de meeste gesprekspartners niet een goed beeld hebben van de grootte ervan. Als meer vervuiling door mijnactiviteiten ontstaat die niet door de exploitanten zelf wordt betaald, zullen de waterzuiveringsbedrijven, de overheid en/of de belastingbetaler daarvoor moeten opdraaien. De maatschappelijke kosten kunnen groot zijn. Hoe groot hangt af van de wijziging zelf, maar deze kunnen potentieel zeer aanzienlijk zijn[3].
- Veel gesprekspartners gaven aan dat het openbreken van de KRW voor dit specifieke punt, de *deur kan openzetten* naar veel meer wijzigingen: er zijn legio sectoren die aankloppen voor versoepeling onder de KRW, en een wetswijziging zou – gegeven de huidige omstandigheden in het Europees Parlement – zeker niet denkbeeldig zijn.
- Ik kreeg de indruk (hoewel onuitgesproken) dat binnen de Commissie zelf ook *verschillen van inzicht* zijn over de te ondernemen koers. De Commissie gaf in ieder geval aan dat inzichten en ervaringen zeer welkom zijn en dat ze nog in het proces zitten van het benutten van die inzichten.
- *Mijnbouwsector*: het is de vraag – zo kwam naar voren uit het gesprek met de PV EU – of het ook daadwerkelijk gaat om EU-bedrijven of vooral over investeringen vanuit derde landen. Juist veel Australische, Amerikaanse, Chinese bedrijven doen investeringen in mijnbouwbedrijven in de EU.
- *Geopolitieke onafhankelijkheid*: over ResourceEU werd mij verteld dat het weinig kansrijk is dat de EU geopolitieke onafhankelijkheid bereikt op het vlak van grondstoffen. Voor het voldoen aan de stijgende grondstoffenvraag is eerder een mix van beleid nodig (inclusief handelsafspraken en een opschaling van de circulaire economie). Zie hiervoor ook paragraaf 4.7.
- *Verliezers*: als de KRW wordt opengebroken en de doelen worden uitgesteld of afgezwakt en/of uitzonderingsmogelijkheden zullen worden vergroot, dan zal dit – zo wordt gewaarschuwd door meerdere partijen – extra belastend zijn voor de agrarische sector, de visserijsector, de aquacultuur en daarnaast voor de overheid en waterschappen en last but not least de belastingbetaler waarvoor het drinkwater duurder zal worden. Ook het ecosysteem zal eronder te lijden hebben.

4.2 Wijziging in het proces: wel een impact assessment en de wijziging komt later dit jaar

De Europese Commissie heeft op 17 maart een *call for evidence* uitgezet die liep tot 14 april. Hierop zijn inmiddels 2767 reacties ontvangen. Een samenvatting werd aan de lidstaten en belanghebbenden gepresenteerd op 16 april.

[3] Zie ook het rapport van de Europese Commissie over de kosten van het opruimen van PFAS waarbij de kosten kunnen oplopen tot 440 mrd euro.

De Commissie gaf aan dat de voor Q1 2026 aangekondigde *guidelines* worden uitgesteld naar 'vóór de zomer'. In deze *guidelines* zal uiteengezet worden welke flexibiliteiten volgens de Commissie mogelijk zijn. Daarna zal feedback op de *guidelines* en vervolgens een (waarschijnlijk beperkt) impact assessment plaatsvinden (dat is nieuw ten opzichte van het oorspronkelijke plan). Pas daarna zal de eventuele herziening komen. Ik schat in – mede op basis van de reacties van alle partijen - dat dat pas in het late najaar zal zijn. Op dit moment voert de Commissie overigens ook *structured dialogues* met de lidstaten over het halen van de doelen van de KRW in 2027, om na te gaan wat de specifieke uitdagingen zijn per lidstaat. De meeste lidstaten zullen de doelen niet halen, aldus de Commissie. Stikstof en pesticiden zijn de grootste problemen. Er lijkt aanleiding te zijn voor de Commissie om soepeler om te gaan met het doelbereik, maar dan gaat het niet zozeer om doelen te verlagen (want die zijn op basis van wetenschappelijk onderzoek vastgesteld), maar misschien zijn er andere opties. Vooralsnog luistert de Commissie vooral en kijkt het of – los van het *one out all out* beginsel – de voortgang van de bestrijding van verontreiniging beter kan worden gepresenteerd. De Commissie kijkt bij de beoordeling vooral of de lidstaten de aanwezige mogelijkheden hebben benut om de waterkwaliteit te verbeteren. De Commissie gaf zelf aan welwillend naar de lidstaten te kijken.

4.3 Krachtenveld EU

De Raad is verdeeld. Het krachtenveld van lidstaten is heel divers: lidstaten als Spanje, Zweden zijn voorstander wegens eigen mijn-wensen. Frankrijk kijkt vooral naar het belang van de grote industrie. Er zijn landen (West-Europees die een meer open blik naar buiten de EU hebben (NL, DK, FIN). Duitsland is verdeeld, heeft wel open blik maar denkt ook aan de automotive industrie en de toeleveringsketen. België wil juist inzetten op circulaire economie (België). In Denemarken wordt schoon drinkwater heel belangrijk gevonden, het was onlangs zelfs bij de nationale verkiezingen waterkwaliteit een verkiezingsissue.
Er zijn landen die wat meer protectionistisch zijn (zuidelijke lidstaten) en er zijn de Oost-Europese lidstaten die de afhankelijkheid van Rusland willen voorkomen en dus minder probleem hebben met mijnbouw en met Chinese investeringen (zoals Polen waar de grootste batterijenfabriek staat, gefinancierd door China).

Het Europees Parlement is meer pro-industrie dan voorheen: De meeste gesprekspartners bleken vooral bevreesd voor het krachtenveld in het Europees Parlement: de verschuiving naar rechts sinds de laatste verkiezingen heeft tot gevolg gehad dat over meer kanten coalities kunnen worden gevormd. Dit werd ook bevestigd door EP-leden Gerbrandy en Ter Laak. Gerbrandy noemde overigens vergelijkbare

voorbeelden als de herziening van de KRW: ook in het grid package zijn door de Commissie flexibiliteiten voorgesteld (stikstof), net als in de Industrial Accelerator act en de havenstrategie. En de omnibus-serie weerspiegelt ook goed het pro-bedrijfsleven krachtenveld.

4.4 Halen van de KRW-doelen in 2027

Geen van de lidstaten zal eind 2027 voldoen aan de doelen zeggen ook in Brussel meerdere partijen (de Commissie, EurEau). De lidstaten werken hard aan hun (derde) stroomgebiedsbeheersplannen, de Commissie moet die dan vervolgens beoordelen, dat zal pas in 2030 worden. EurEau verwacht geen infractieprocedures. KRW is nog steeds een belangrijk instrument, meerdere partijen geven aan dat de doelen niet onderhandelbaar moeten zijn. Wel moeten lidstaten zelf tonen dat ze vooruitgang boeken en moet dat makkelijker worden (*one out all out* wel laten staan, maar misschien op andere manier voortgang kunnen tonen). Het kan zijn dat de derde cyclus van de stroomgebiedsbeheersplannen ook een aanpassing van de KRW zal vergen. Misschien kan de Commissie een eventuele wijziging daarheen verschuiven en het combineren, zodat er meer tijd is voor een echte maatschappelijke discussie, zeggen de maatschappelijke organisaties.